

ليکونکی: م.ک. بهادر اکمار «M.K.Bhadrakumar».

منبع اود خپريدو نيته: نيوزکلیک «2022-08-31».

ليکونکی: پوهندوی دوکتور سيدحسام «مل» .

د طالبانوله حکومت سره سوداگري

Doing Business With Taliban Govt

هند بايد د روسانو له غوښتنې سره يو ځای شي او پر آمريکا غبر وکړي
چي د افغانانو غلا شوي پيسې بيرته ورکړي.

India should join the Russian call on the Americans to
return the money stolen from the Afghan people.

دافغانستان دکوچنيانو داستازيتوب انځور

*****

د ملگرو ملتونو د امنيت شورا د تېرې پنجشنبې په ورځ د افغانستان د وضعیت په اړه د بحث تر
ټولو ښه برخه په کابل کې د طالبانو د حکومت د حساب ورکولو په اړه د روسيې او چين د سفيرانو
څرگندي څرگندونې اووراندیزوو، کوم چې يوکال وروسته د **نا تو** له اشغال څخه نن يې دغه هېواد
د کرکېچ او دبحران په لوري سمه کړي چې بايد دغه هېواد له دې بحران څخه ووځي .

دلته یو په زړه پوری پس منظر شتون لري. او هغه داچي له افغانستان څخه **د امریکایانو او د نا تو** د قوتونو دوتلو وروسته په لنډ وخت کې، **نا تو** (د شمالي اتلانتيک د تړون سازمان) لا دمخه په اروپا کې په یوه بله نیابتي جگړه کې یوب شوی، او دا اتحادیه، د متحده ایالاتو په غوښتنه، د روسیې او چین د "لوی پلانونو" سره د مقابلي لپاره د ارکتيک «دشمالي قطب شاوخوا سیمو کې» په لور روانه ده .

د روسیې د دايمي استا زي **واسيلي نيبنزيا** «Vassily Nebenizia» د څرگندونو تر ټولو ښه برخه د **امريکا او نا تو** له خوا افغانستان ته د اسلامي دولت (د داعش) د جنگي ليو د انتقال د ناوره او ظالمانه ميراث يادونه ده . چی دروسیې سفیر په څرگند بڼی سره پر امریکا او نا تو با ندي نیوکي وکړ .

داعش افغانستان ته راغی او په دغه هیواد کې یې خپل نفوذ پیاوړی کړ، چې د امریکا او لويديځو متحدینو له خوا په اغیزمنه توگه کنټرول کيدل. مور په دې اړه له 2017 کال څخه راهیسې خبرې کوو، مگر زموږ لويديځ شريکا نو په دې وروستيو کې دا ومنله. چې د داعش جنگيالي افغانستان ته راځي سربيره پردي، نن په ټوله کې د داعش ظرفيت په پرله پسې ډول مخ په زياتيدو دی، په شمول د بهر څخه مالي ملاتړ او د بهرنيو ترهگرو جنگياليو راتگ چې د نړۍ په نورو بحراني سيمو کې يې جنگي تجربه ترلاسه کړې ده

" زموږ ټولي غوښتنې چې په افغانستان کې د داعش مخ په زياتيدونکي گواښ باندې متمرکز وو زموږ د لويديځو همکارانو لخوا د هغې د کچې د ټيټولو يا دا موضوع په بشپړ ډول د غالی لاندې کولو لپاره (يا دپټولو لپاره) د سختو هڅو سره مخ شوه. په ورته وخت کې، امریکا په افغانستان کې د ترهگرو د له منځه وړلو لپاره د مادي پوځي او تخنيکي وړتياوو په گډون گڼ فرصتونه درلودل. چې له هرډول هلي ځلي څخه د داعش دبرلاسی او نفوذ په وړاندې ډډه وکړ.

" د کلونو په اوږدو کې، د ملگرو ملتونو د شورا په خونه کې په مکرر ډول د ناپېژانده هليکوپټرو په اړه پوښتنې شوي کوم چې د شمال دحوزي په گډون د هېواد(افغانستان) بېلا بېلو سيمو ته د **داعش** جنگيالي او د هغوی لپاره وسلې لېږدوي، دا په داسې حال کې کېږي چې مور ته ويل شوي وو چې وضعیت بشپړ دی. اما خبره داچې د ايتلافي ځواکونو تر کنټرول لاندې، مسولو مقامونو هم بې ځوابه پاتې دي.

د افغانستان په گاونډ کې د **هند** په څير هيوادونه بايد راپاڅي او پام وکړي. **هند** بايد د روسانو له غوښتنې سره يو ځای شي او پر آمريکي باندې غږ وکړي چې د افغانانو غلا شوي پيسې بيرته ورکړي. **هند** ولې په کواد (QUAD) کې د **داعش** د گواښ په اړه غږ نه دی پورته کړی، کوم چې د (QUAD) ددوه غړي يعنی دامريکي او د استراليا لاسونه دا فغانانو په وینو سره سره دي ؟

په کابل کې د چين سفیر **جانگ جون** له رسنيو سره د خبرو پر مهال دا خبره واضحه کړه، چې د طالبانو په حکومت کې کومې نيمگړتياوې شتون لري، د کابل له چارواکو سره د خبرو اترو اړتيا ده . يو خطرناک حالت رامینځته کيږي ځکه چې د **جو بايډن** اداره په افغانستان کې د نوي مداخلې پلان لري. د القاعدې د مشر **ایمن الظواهري** د وژل کيدو په اړه ډرامه په هوا کې پټه ده، خو هغه څه چې روښانه دي هغه دا دي چې د امریکا د بي پلوتو الوتکو په برید کې د **پاکستان پوځ مرسته کړې وه**. په راولپنډۍ کې د **جنرالانو او د سي آی اي او پنتاگون** تر منځ دا فاسټين معامله د يوې بلې کورنۍ جگړې او د څو لسيزو وینو ټولولو يو ترکیب دی .

د افغانستان په کورنيو چارو کې هر ډول لاس وهنه به حتماً پاکستان ته د ورتگ لامل شي. طالبانو پاکستاني جنرالانو ته خبرداری ورکړی دی.

په حقيقت کې په پاکستان کې دننه هم دا خپګان روان دی چې په اسلام اباد کې نوی امریکا پلوه حکومت او په راولپنډۍ کې جنرالان له پخوانیو نیواکګرو ځواکونو سره همکاري کوي .

د **عمران خان** چوپتیا به هم کارونه اسانه نه کړي. ډېری پره د پاکستان د پوځ پر اوسني مشر **جنرال باجوہ** اچول کېږي

د روسیې امنیتي زار « استاذی»، د دې هیواد د امنیت شورا منشي اود ولسمشر **پوتین** اوردمهاله همکار، **نیکولای پاتروشیف**، په دې وروستیو کې د شا نګه‌ای سازمان غړو هیوادونو ته خبرداری ورکړ چې د منځنۍ اسیا په سیمه کې له امریکا سره په پوځي تمریناتو کې ګډون وکړي .

پاتروشیف وویل: "زه غواړم خپلو ملګرو ته یوځل بیا ټینګار وکړم چې له هرڅه دمخه، امریکایان د نظامي عملیاتو احتمال لري تیا تر مطالعه کولو لپاره ورته پېښو ته اړتیا لري، د احتمالي هدفونو موقعیتونه مشخص کړي او د لور دقیقو وسلو لپاره ډیجیټل نقشې تنظیم کړي. زه واقعیا هیله لرم چې د شانګه‌ای همکارۍ سازمان ټول غړي هیوادونه تر دې دمه هغه خورا لور خطرونه درک کړي چې دا امریکایي نوښتونه زموږ امنیت ته وړاندې کوي **پاتروشیف** د منځنۍ اسیا خپلو همکارانو ته یادونه وکړه چې په دې وروستیو کې په قزاقستان، ازبکستان، قرغزستان او تاجکستان کې د "رنگ انقلاب" یا رنگین انقلاب د رامنځته کولو هڅې روانې دي .

د افغانستان په سیمه کې د ګډوډۍ له شرایطو څخه یوازیني ګټه اخیستونکي به امریکا او انگلستان وي چې استخباراتي ادارې یې هیله لري چې هندوکش ته د بېرته راستنیدو و بهیر پیل کړي. د لوېدیځ لومړیتوب دا دی چې د **یوروشیا** په سیمه کې د **روسیې-چین-ایران** د محور د پیاوړتیا مخه ونیسي او په منځنۍ اسیا کې یې ثباته شرایط رامنځته کړي چې په سنګیا نګ، شما لي قفقاز او ختیځ ایران کې د تخریبي ډلو د فعالیت لپاره مناسب وي .

په یقین سره، د **پنجشیریانو** د تش په نامه د افغانستان د مقاومت له ویاند سره د CNN په ځانګړې مرکه کې د دې اونی بدمرغه پیغام دا دی چې په ثابت ډول په افغانستان کې د رژیم د بدلون د یوې بلې پروژې لپاره کار پیل شوی دی. لویدیځ نظر د دې لپاره په احتیاط سره چمتو کوي. پنجشیریان پخوانی فرانسوي تړاو لري. زاړه جنګي اسونه د لرګیو له کار څخه راوتلي دي.

نو، له افغانستان څخه د **امریکا او ناتو** له وتلو یو کال وروسته بیلانس شپې څه دی؟ په لنډه توګه، په افغانستان کې د بشري حقونو د وضعیت په اړه توند کمپاین، په کابل کې د "ټول شموله حکومت" غوښتنه، او نور، د طالبانو د حکومت د نړیوالو پیژندلو مخه نیسي، که څه هم طالبان په واقعیت کې د هغو مسلو سره مقابله کوي چې د دوی په وړاندې د یو بل سره مخامخ دي. د دوو لسیزو لپاره د لویدیځ اشغال میراث - یو ټوټه شوی سیاست، ژور فاسد او وحشي، او یو بې رحمه ملت چې د وحشتناک تاوتریخوالي او کړاو سره مخ شوی و .

سر بیره پر دې، امریکا د افغانستان کنگل شوی بسپنی تر هغه وخته پورې له بېرته ورکولو څخه انکار کوي چې مخکې شرطونه یې پوره شوي نه وي، یعنی طالبان د امریکا د حکم سره سم. دلته اصلي موخه دا ده چې د طالبانو حکومت د مالي منابعو لوړه وخورې چې حتی د نښه کولو حکومتدارۍ ترسره کولو لپاره - اقتصادي بیارغونه یوازې پریردئ - پرته لدې چې دا د وروستي شرایطو سره سم د واشنګټن سره یو ځای شي

په دې کې هېڅ شک نشته چې جمع ټولني ټول شموله حکومتونو ته اړتیا لري. دې وویل، د لویدیځ ډوله کثرتیت اړینه نه ده چې د پرمختګ یوازینی لار وي. مسلمان هیوادونه په عموم کې د لویدیځ طرز

ډيموکراتيک حکومت نه کاروي. په حقيقت کې، په هند کې واکمن گوند د 540 غړو پارلمان ته د په عمومي ټاکنو کې يو مسلمان کانديد نه و کانديد کړی؟ په حقيقت کې، متحده ايالات نشي کولی ځان د يوې "ټول شموله" ټولني لپاره د نمونې په توگه وړاندې کړي. ټول شموله د مختلفو فکتورونو څخه رامینځته کېږي چې د ځای ځانگړتيا و څخه رامینځته کېږي .

هغه لاره چې روسيه او چين يې غوره کړې، يوازینی لار ده، هغه د طالبانو له حکومت سره د خبرو لپاره. دوی د لويديځ ځمکنيو قواعدو سره په نښه کولو څخه ډډه کړې. پر ځای يې، دواړو پریکړه وکړه چې د طالبانو له حکومت سره سوداگري وکړي. له کابل څخه يو سوداگريز پلاوی مسکو ته تللی چې د غنمو، گازو او تیلو د رسولو قراردادونه نهایی کوي. په کابل کې په ۲۰۱۹ کال کې جوړ شوی ۱۰ منزله چينه ټاون يو ځل بيا د سوداگريزو فعاليتونو له امله په تپه ولاړ دی. **ساوت چينا مارنيگ** پوست راپور ورکړی چې د چین د دولتي شرکتونو استازو هم په بیجینگ کې د طالبانو له سفارت څخه چې د روان کال په پیل کې پرانستل شو، لید نه کړی او دپانگوني د فرصتونو او د بیارغونې پر پلانونو يې خبرې کړې دي. دا ټول د ښه لپاره دي .

د طالبانو حکومت ډېرې نیمگړتیاوې لري. خو نیواکگرو قدرتونو چې په افغانستان کې يې خپل چلند او چلند د ملگرو ملتونو امنیت شورا ته د حساب ورکولو پرته د ځان لپاره د قانون په توگه کار کاوه، نن ورځ يې د قانون له مخې خپل اخلاقي او سياسي حق له لاسه ورکړی دی .

له همدې امله، د يوې يا بلې مسلې لپاره د طالبانو حکومت گوښه کول سراسر تور او د فشار تاکتيک دی. هيڅ خودمختاره واکمن اشرافي به دا ونه مني. د ملگرو ملتونو د امنیت په شورا کې روښانه بحث د واقعيت چک دی. ملگرو ملتونو له افغانستان سره د پراختيايي مرستو د بيا پیل غوښتنه کړې ده. داسې نه ده چې د اميد هيڅ څرک نشته. روسيه او چين بايد لاره هواره کړي او غربي قدرتونه بايد د متکبر او متکبر غچ اخیستونکو په څير شرميدلي وي چې په جگړه کې د خپلې ستړې ماتې له امله افغان ملت نشي معاف کولی.

په درناوي «31-08-2022»